

GASCONNE

ŠLECHTITELSKÝ PROGRAM

Šlechtitelský program plemene gasconne

Na základě ustanovení Zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) došlo k přenesení odpovědnosti za realizaci šlechtění na uznaná chovatelská sdružení. Novelou Zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění zákona č. 3/2019 Sb., ze dne 25. 1.2019 došlo k souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1012 o zootechnických a genealogických podmínkách pro plemenitbu čistokrevných plemenných zvířat (dále jen „nařízení“). Přijetí zákona č. 3/2019 Sb. si vyžádalo úpravu šlechtitelského programu tak, aby byl v souladu s výše uvedenými předpisy. Nedílnou součástí tohoto ŠP je Řád plemenné knihy a respektují ho stanovy a metodiky Českého svazu chovatelů masného skotu, z. s. (dále jen „ČSCHMS“) viz bod 11. (Obecná ustanovení) tohoto ŠP.

1. Historie a základní charakteristika plemene

Současná podoba plemene gasconne byla vytvořena z původní populace skotu chovaného ve francouzských Pyrenejích, kde se využíval jako skot s trojstrannou užitkovostí. K tomu byl využíván i v lesním hospodářství při svozu dřeva. Plemenná kniha byla založena v roce 1894. Přibližně před 30i lety byl šlechtitelský program zaměřen na jednostrannou masnou užitkovost v extenzivních podmínkách při zachování vrozené tvrdosti a odolnosti, s velmi dobře utvářenými končetinami a tvrdými paznehty, výbornou konverzí živin z objemných krmiv a snadnou ovladatelností. Černé sliznice poskytují vysokou toleranci zvířat na sluneční záření a zabraňují přenosu keratokonjunktivity. Uvedené vlastnosti umožňují spásání chudé vegetace na strmých svazích hor ve vysoké nadmořské výšce i při extrémních změnách počasí. Tím je umožněna ekonomicky efektivní produkce kvalitního masa i ve velice extenzivních podmínkách.

2. Světové trendy a směry šlechtění

Francie - šlechtitelský program plemene gasconne vypracovaný ve Francii získal v roce 1988 a 1994 Velkou cenu udělenou prezidentem republiky za originální řešení, systém kontroly zvířat a za aplikace moderních technologií. Program šlechtění gaskoňského plemene vychází ze snahy udržet a rozšířit chov tohoto plemene v horských podmínkách i v oblastech s vyšší intenzitou chovu s dostatečnou efektivitou produkce vysoce kvalitního hovězího masa. Z těchto záměrů vyplývají hlavní cíle šlechtění:

- zachovat plemenný typ rustikálního plemene
- zachovat schopnosti plemene pro chov v extrémních podmínkách
- efektivně vyrábět vysoce kvalitní maso

Plemenná zvířata jsou registrována v plemenné knize. Šlechtitelský program zahrnuje několik samostatných úseků:

- kontrola užitkovosti
- kvalifikace plemenic
- kvalifikace plemeníků
- kvalifikace mladého skotu
- vystavování dokladů plemenných zvířat a definitivní zápis do plemenné knihy

Velká pozornost se v zemi původu věnuje kvalitě masa, které obdrželo od státních orgánů známku kvality „Label Rouge“. Pro další vývoj plemene je důležité, že se v rámci původních zemí EU podařilo sjednotit hodnotitelská kritéria s registrací plemenných zvířat v jedné Plemenné knize vedené UPRA Gasconne. Plemeno bylo exportováno do České republiky, Španělska, Holandska, Velké Británie a dále do Brazílie, Francouzské Guyany a na Korsiku.

Holandsko – zde naráží rozvoj extenzivního plemene na vysokou cenu půdy. Proto jsou chovatelé nuceni hospodařit intenzivně a v těchto podmínkách má plemeno silnou konkurenci. Uplatňuje se však na nově založených poldrech. Po jejich zúrodnění chovatelé chov plemene gasconne opouštějí a orientují se na intenzivní plemena masného či dojeného skotu. Početní stavy skotu plemene gasconne v Holandsku z výše uvedených příčin stagnují.

Velká Británie - plemeno se velmi dobře adaptovalo na místní podmínky a rozšiřuje se hlavně v podmínkách ekologického extenzivního zemědělství, kde jsou ceněny jeho schopnosti jako dobrá růstová schopnost, snadnost telení, vysoká kvalita masa. Tyto vlastnosti se při křížení s dojenými plemeny přenášejí na potomstvo. Výborných výsledků dosahují chovatelé při trojplemenném křížení, při kterém je plemeno gasconne v otcovské pozici a v mateřské pozici jsou využívány F1 křížanky dojeného plemene s intenzivním masným plemenem. Plemeno gasconne je v otcovské pozici s výbornými výsledky využíváno i při křížení s tradičními britskými rustikálními plemeny galloway a highland.

Španělsko - zde je chována další významná populace gaskoňského skotu. Je oceňována především přizpůsobivost zvířat klimatickým podmínkám. Produkce v suchých a teplých oblastech Španělska je srovnatelná s produkcí v původních podmínkách a rovněž v podmínkách studeného a vlhkého klimatu Velké Británie.

3. Vývoj stavů v ČR

Do České republiky byl první import zvířat plemene gasconne uskutečněn v roce 1994, kdy bylo na účelové hospodářství Výzkumného ústavu živočišné výroby v Praze-Uhřetěvesi dovezeno 15 jalovic. Proběhlo zde intenzivní ověřování vhodnosti plemene gasconne pro podmínky ČR. Z výsledků průběžně publikovaných vyplývá, že chov tohoto plemene má opodstatnění jak v čistokrevné plemenitbě, tak v užitkovém a převodném křížení. Parametry užitkovosti jsou ve srovnatelných podmínkách chovu porovnatelné s ostatními plemeny středního tělesného rámce, mezi které se plemeno gasconne řadí.

Jedním z nejnovějších trendů ve šlechtění masného skotu je využití genomických údajů jedinců – SNP profilu. Genomické údaje jsou využívány především k ověření původu jedinců a zpřesnění předpovědi genetického potenciálu zvířat (plemenných hodnot). Česká republika je od roku 2013 zapojena do mezinárodní genetické testace (v rámci projektu Interbeef), díky které je možné přímé porovnání jedinců se zohledněním chovatelské úrovně země původu.

4. Chovný cíl a standard plemene

4.1. Chovný cíl

Při šlechtění plemene gasconne (zkr. GS, v rámci KUMP K a ústřední evidence S) je kladen důraz na zlepšení (rozvoj) či stabilizaci úrovně znaků charakterizujících mateřské vlastnosti, masnou užitkovost a další vlastnosti plemene:

Mateřské vlastnosti

- dlouhověkost a plodnost +++
- snadnost porodu ++
- mléčnost ++

Masná užitkovost

- růst ++
- rozvoj kostry =
- rozvoj osvalení =

Další charakteristiky

- schopnost konverze živin +
- poslušnost a ovladatelnost =
- rustikálnost (adaptabilita) =
- způsobilost k chození =

Vysvětlivky:

+ snaha o zlepšení současné úrovně znaku

= snaha o zachování současné úrovně znaku

Zvířata musí mít pevné zdraví a nesmí být nositeli dědičných poruch zdraví.

4.2 Základní ukazatele chovného cíle

4.2.1. Ukazatele reprodukce

Dobrá reprodukce a plodnost je u všech masných plemen skotu rozhodujícím předpokladem ekonomiky chovu. Na jejich výsledcích vyjádřených v konečné fázi počtem živě narozených telat se podílejí stejnou měrou obě pohlaví, tedy jak plemence tak plemeni. Objektivním kritériem hodnocení plodnosti je především počet zabřelých plemenic a počet živě narozených telat na 100 krav základního stáda. Kromě genetických předpokladů je však reprodukce v nemalé míře ovlivněna i dalšími činiteli jako je zdravotní stav, úroveň výživy zvířat a způsob jejich odchovu. Pro rentabilitu chovu je nutné odchovat alespoň 95 telat na 100 krav základního stáda při mezidobí kolem 365 dní. K zajištění dostatečného počtu zvířat pro účely čistokrevné plemenitby i užitkového křížení je nezbytné využívat všechny dostupné způsoby reprodukce, které vyhovují systému chovu masných plemen.

4.2.1.1. Plemence

- počet odchovaných telat na 100 krav základního stáda - minimálně 95
- hodnocení obtížnosti porodů vyjádřené procentem snadných porodů podle platné Metodiky kontroly užitkovosti skotu bez tržní produkce mléka (dále jen „Metodiky KUMP“) - min. 95 %
- věk při 1. otelení by neměl být vyšší než 40 měsíců (i když růstová schopnost mladých zvířat umožňuje jejich zařazení do reprodukce již ve věku 16 až 18 měsíců, doporučuje se první připouštění jalovic ve věku 24 až 28 měsíců)
- průměrná délka mezidobí – 360 až 400 dnů, při hodnocení tohoto ukazatele je třeba zohlednit využití embryotransferu
- pořadí otelení by mělo odpovídat věku plemence

4.2.1.2. Plemenní býci

- v přirozené plemenitbě - dle počtu březích plemenic v závislosti na délce připouštěcího období
- hodnocení průběhu porodu a hmotnosti telat při narození – na základě výsledků KUMP

Býky, kteří vykazují na základě výsledků kontroly dědičnosti těžší porody, nepoužívat v další plemenitbě.

4.2.2. Ukazatele růstové schopnosti

Kontrola užitkovosti masných plemen je základním prostředkem při šlechtění gaskoňského skotu a zajišťuje důsledné naplnění selekčního programu. Systém zjišťování hmotností je prováděn na základě Metodiky KUMP.

- a) **hodnocení růstové schopnosti telat** – hmotnost při narození, ve 120, 210 a 365 dnech věku
- b) **hodnocení růstové schopnosti krav a býků** – viz bod 4.5. Parametry chovného cíle
- c) **výkrmová schopnost a jatečné výsledky** - pro hodnocení tohoto ukazatele je třeba využívat výsledky porážek a klasifikace zvířat pomocí SEUROP a jejich evidence v rámci ústřední evidence

4.3. Hodnocení exteriéru

Hodnocení zevnějšku provádějí inspektoři ČSCHMS dle Metodiky popisu a hodnocení zevnějšku masných plemen skotu (dále jen „Metodiky popisu“) a je evidováno v databázi KUMP ČSCHMS. S výsledkem hodnocení zvířete je chovatel seznamován prostřednictvím tiskové sestavy, která obsahuje identifikační údaje zvířete a chovatele, bodové hodnocení jedince, výšku v kříži, hmotnost v den vážení, jméno hodnotitele a datum provádění bonitace. Při hodnocení je nutné věnovat stejnou pozornost znakům rustikálnosti a způsobilosti k chození, stejně jako znakům masné užitkovosti, přičemž současnou úroveň uvedených znaků je vhodné zachovat. Tělesný rámec je hodnocen na základě tabulkových hodnot pro živou hmotnost a výšku v kříži. Z produkce plemenných zvířat jsou vyloučena zvířata, která vykazují některou vylučující vadu. U býků se požaduje korektní hodnocení končetin.

Součástí lineárního hodnocení zevnějšku je v příloze ŠP (v tabulkové části za textem) bodové hodnocení výšky v kříži a hmotnosti pro všechny věkové kategorie.

4.3.1. Hodnoceny jsou tyto kategorie (ve věku)

Telata – ve věku 171 až 290 dní

Kravy – po 1. a 3. otelení (ve výjimečných případech na žádost chovatele i v jiném období)

Plemenní býci - při základním výběru (do plemenitby)

- ve věku tří a pěti let, včetně importovaných

Při hodnocení se objektivně hodnotí variabilita daného znaku v rámci plemene i s ohledem na věk zvířete. Zjištěné vady exteriéru jsou zaznamenávány.

4.4. Standard plemene

Zbarvení	telata se rodí v barvě bílé kávy; během prvního půl roku života přebarvují do pláštěově světle šedé až stříbrné; u býků dochází postupně k černání hlavy, krku, spodku břicha a končetin
Srst	krátká, hladká, v meziroží a v uších delší, hrubá; v zimním období delší, hustá
Sliznice	černé
Hlava	středně dlouhá, přiměřeně široká; rohy u hlavy bílé s přechodem do černé na špičkách
Krk	u krav středně dlouhý, dobře osvalený; u býků kratší, dobře osvalený
Hrudník	válcovitý, hluboký a široký; žebra jsou dostatečně klenutá, plochá

Plec	dlouhá, strmější, dobře osvalená
Kohoutek	méně výrazný, krytý dobře vyvinutým kápovým svalem
Hřbet	dlouhý, široký, dobře osvalený; linie hřbetu pevná až mírně volná
Bedra	nevýrazná, dobře osvalená
Zád'	kvadratická, dlouhá, mírně skloněná, v sedacích hrbolech široká, dobře osvalená; kýta je dlouhá, přiměřeně spuštěná
Končetiny	suché s přiměřeně širokým postojem, dobře zaúhlené; spěnka delší avšak pevná; pazneht černý, tvrdý
Vemeno	dobře upnuté s pravidelnými valcovitými středně dlouhými struky
Kůže	středně silná, pružná
Temperament	klidný, dobrá ovladatelnost
Tělesná stavba a pohlavní výraz	výrazně vyjadřují pohlavní dimorfizmus

4.4.1. Vylučující znaky pro zápis do plemenné knihy

- nedokonalé přebarvení s pozůstatky juvenilní barvy
- jiné než černé sliznice
- jiné než černé paznehty
- vyplecená lopatka
- kapří hřbet
- mezipaznehtní výrůstky
- temperament nervózní nebo rabiátní
- genetické vady

4.5. Parametry chovného cíle

Kategorie	Hmotnost ve věku (kg)		Výška v kříži (cm)
	210 dnů	365 dnů	ve věku 365 dnů
Býčci	310	465	130
Jalovičky	275	375	122
Kategorie - věk			
	Hmotnost (kg)	Výška v kříži (cm)	
Plemenice - 24 měsíců	515	133	
Krávy - 60 měsíců	735	140	
Plemenní býci - 36 měsíců	940	147	

5. Selekční program

Selekční program je soubor opatření, který má za cíl, na základě objektivně zjištěných vlastností zevnějšku, růstové schopnosti a užitkových vlastností, vybírat pro plemnitbu přednostně ta zvířata, jejichž uplatnění v populaci směřuje k naplnění chovného cíle. Jelikož se populace jako celek vyvíjí, mění se průběžně i konkrétní požadavky selekčního programu.

5.1. Matky býků

Chov a výběr matek plemenných býků je prováděn v chovech s čistokrevnou plemnitbou zapojených do kontroly užitkovosti masného skotu stupně „A“. Plemenice musí být zapsaná do hlavního oddílu plemenné knihy „A“. Matky býků jsou vybírány na základě plemenných hodnot pro průběh porodu, hmotnost při narození, ve 120 a 210 dnech věku a na základě hodnocení zevnějšku a výsledků reprodukce. U plemenných hodnot pro výše uvedené ukazatele se stejný důraz klade na přímý a maternální efekt. Jako matka býků může být podmíněčně zařazena prvotelka, u které nebylo možno zjistit délku mezidobí a rovněž jalovice, která je využita jako dárkyně embryí ještě před svým prvním otelením. Podmínkou ovšem jsou jejich plemenné hodnoty převyšující průměr populace a výběr jejich rodičů podle kritérií pro otce a matky býků. Příslušná kritéria selekce pro všechny rozhodující oblasti, tj. reprodukci, lineární hodnocení zevnějšku a plemenné hodnoty, stanoví Rada plemenné knihy gasconne (dále jen Rada PK) a to na základě průměrných výsledků populace. Zařazení plemenice do kategorie matek býků není trvalého rázu a bude upřesňováno podle výsledků zjišťovaných v kontrole užitkovosti. Ve sporných případech rozhoduje o zařazení plemenice mezi matky býků Rada PK.

5.1.1. Obecné podmínky pro výběr matek býků

- *zápis do plemenné knihy v oddíle „A“, třídy I případně II (viz kritéria pro naskladnění býčků do odchovu stanovených Radou PK)*
- *dobrý zdravotní stav*

5.2. Otcové býků

Otcové býků budou používáni především pro záměrné připařování na matky plemenných býků, kde hlavním úkolem bude produkce mladých zvířat se špičkovými vlastnostmi v oblasti masné užitkovosti a exteriéru. Zařazení býka do kategorie otce býků není trvalého charakteru a bude se upřesňovat podle výsledků zjišťovaných v kontrole užitkovosti. Příslušná kritéria selekce pro všechny rozhodující oblasti, tj. reprodukci, lineární hodnocení zevnějšku a plemennou hodnotu stanoví Rada PK a to na základě průměrných výsledků populace. Jedná se o býky zařazené do hlavního oddílu plemenné knihy „A“, s výjimkou býků zařazených do třídy III. Ve sporných případech rozhoduje o zařazení plemníka mezi otce býků Rada PK.

Jako otec býků nemůže být vybrán býk, u kterého byl potvrzen recesivně homozygotní genotyp pro MH gen (gen pro dvojí osvalení). Tento býk může být zapsán pouze do třídy III hlavního oddílu plemenné knihy „A“ (viz. Řád plemenné knihy masných plemen skotu).

5.2.1. Obecné podmínky pro výběr otců býků

- *zápis do plemenné knihy v oddíle „A“, třída I a II (viz kritéria pro naskladnění býčků do odchovu stanovených Radou PK)*
- *dobrý zdravotní stav*

5.2.2. Výběr otců býků je zajišťován z

- *býků inseminačních*
- *býků z přirozené plemenitby*

6. Produkce a výběr býků do plemenitby

6.1. Odchov plemenných býčků

Odchov mladých plemenných býků probíhá na uznaném testačním zařízení (Odchovně plemenných býků, dále jen OPB), které je na seznamu vyhlášeném Grémiem rad PK dotčených plemen, který je přílohou ŠP, nebo v odchovu u chovatele (OCH). Kritéria pro výběr býčků do odchovu vyhláší každoročně Rada PK ve spolupráci s ČSCHMS na základě výsledků populace. Provoz a podmínky odchovu na OPB a OCH se řídí dle Metodiky pro odchov a zkoušky vlastní užitkovosti býků masných plemen skotu (dále jen „Metodika odchovu“).

6.1.1. Obecné podmínky pro výběr býčka do odchovu

- Pochází od vybraných rodičů z chovů zapojených do KUMP stupně „A“
- Býček splňuje kritéria pro výběr býčků do odchovu vyhlášená Radou PK
- Má ověřen původ v souladu s platnou legislativou
- Býček odpovídá podmínkám kontroly dědičnosti a zdraví
- Splňuje standard plemene

6.1.2. Odchov a zkoušky vlastní růstové schopnosti býků

6.1.2.1. Odchov na uznaném testačním zařízení (OPB)

Cílem odchovu plemenných býčků narozených ze záměrného připarování je testace jejich vlastní užitkovosti za standardních podmínek, které se řídí Metodikou odchovu. Zpracování a vyhodnocování výsledku odchovu je prováděno centrálně. Výsledky zkoušek vlastní užitkovosti jsou podkladem pro selekci. Po ukončení testu vlastní užitkovosti jsou býci předvedeni před komisí k tzv. základnímu výběru, tzn. výběru do plemenitby (způsob a kritéria viz bod 6.3.). Základní výběry býků probíhají zpravidla na OPB.

6.1.2.2. Odchov u chovatele (OCH)

Chovatel má možnost býčka z vlastního chovu odchovat na svém hospodářství, tzn. mimo testační zařízení. Při tomto systému není sledován přírůstek v období testu, ale pouze přírůstek od narození. Takto odchovaní býčci jsou při výběru do plemenitby předvedeni před komisí k tzv. základnímu výběru (způsob a kritéria viz bod 6.3.) buď přímo na chovu, na kterém se narodili, nebo případně na chovném svodu. Základní podmínky pro přihlášení býčka na svod řeší Metodika odchovu. Zpracování a vyhodnocování výsledku odchovu je prováděno centrálně. Výběry býků u chovatele se řídí pokyny, které pro každý rok vydává ČSCHMS ve spolupráci s Radou PK.

6.2. Selekční kritéria pro výběr býků do plemenitby

6.2.1. Odchov na uznaném testačním zařízení (OPB)

- býček musí odpovídat požadavkům standardu plemene
- selekční kritéria upřesňuje Rada PK ve spolupráci s ČSCHMS

6.2.2. Odchov u chovatele (OCH)

- býček musí odpovídat požadavkům standardu plemene
- selekční kritéria upřesňuje Rada PK ve spolupráci s ČSCHMS

6.2.3. Import býka ze zahraničí

Původ býka musí být doložen dle platné legislativy. Pro zařazení býka do plemenitby v ČR musí být plemeník ohodnocen a vybrán komisí (viz bod 6.3.). Býček musí odpovídat standardům plemene a splňovat podmínky pro výběr býků do plemenitby, které stanovuje Rada PK ve spolupráci s ČSCHMS.

6.3. Způsob a kritéria pro hodnocení a výběr býků do plemenitby

Býci jsou vybíráni komisí složenou z delegovaných zástupců ČSCHMS a Klubu chovatelů francouzských plemen. Členy komise navrhuje a schvaluje Rada PK. Ve sporných případech rozhodnutí výběrové komise se postupuje dle schváleného reklamačního řádu ČSCHMS. O každém výběru je vyhotoven tzv. Výběrový protokol, který obsahuje zejména:

- místo a datum výběru
- datum narození
- chovatel a majitel býka
- seznam členů komise
- identifikační údaje býka
- výsledek lineárního popisu a hodnocení zevnějšku vč. záznamu o exteriérových vadách
- výsledek výběru:

1. Vybrán - do „Inseminace a přirozené plemenitby“

Při hodnocení exteriéru při základním výběru je požadována minimální hodnota 6 bodů v každém z 10 hodnocených ukazatelů (povoleno 1 x 5 bodů za velikost těla).

- do „Přirozené plemenitby“

Ve všech ostatních případech, kdy není splněna podmínka dle bodu 1.

2. Odročén

3. Vyřazen nebo vyřazen před základním výběrem (nevybrán do plemenitby)

- alfanumerické označení plemenného býka (linie a číslo v rámci ústředního registru plemeníků) je přiděleno po nahlášení do Ústřední evidence skotu (linie se přiděluje dle výsledku hodnocení zvířete při základním výběru)
- případně další údaje v souladu s platnou legislativou

Do plemenitby nelze zařadit zvíře, u kterého se projevuje genetická vada nebo je jejím nositelem a dále zvíře s funkčními vadami pohybového aparátu.

7. Testování a posuzování (KUMP)

Testování a posuzování užitkových vlastností je prováděno dle Metodiky KUMP, která respektuje postupy a doporučení definované mezinárodní organizací pro kontrolu užitkovosti ICAR (The International Committee for Animal Recording). Hodnocení exteriéru je prováděno dle

Metodiky popisu. Základní metodické postupy testování a posuzování i odhadu plemenné hodnoty se řídí dle platné legislativy. Zjišťování údajů a sběr dat zajišťují inspektoři ČSCHMS, kteří jsou k této činnosti odborně způsobilí v souladu s požadavky § 30 zákona. Zpracování dat a zveřejňování výsledků zajišťuje ČSCHMS ve spolupráci s pověřenou osobou.

8. Plemenné hodnoty

Odhad plemenné hodnoty je prováděn pomocí víceznakového animal modelu (individuální model jedince). Podle naměřených hodnot v KUMP je souběžně stanovena plemenná hodnota pro přímý efekt, plemenná hodnota pro maternální efekt a u krav hodnota pro trvalé mateřské prostředí. Vzhledem k tomu, že v kontrole užitekosti jsou v jednotlivých chovech podchyceni jak kříženci s masnými plemeny, tak i masná plemena, tvoří si tyto jedinci navzájem vrstevníky. Odhad plemenné hodnoty je proto prováděn se zohledněním plemene a heterozního efektu. Způsob, systém a počet vyhodnocovaných ukazatelů v rámci výpočtu plemenných hodnot se může měnit a doplňovat s ohledem na požadavky respektující šlechtitelské postupy definované tímto ŠP.

8.1. Hodnocené vlastnosti

- průběh porodu
- hmotnost při narození
- hmotnost ve věku 120 dnů
- hmotnost ve věku 210 dnů
- hmotnost ve věku 365 dnů
- přírůstek v testu (u býků na OPB)
- přírůstek od narození
- lineární popis a hodnocení zevnějšku

Způsob hodnocení je popsán modelovou rovnicí, ve které jsou uvedeny efekty genetické a efekty chovatelského prostředí, které ovlivňují naměřenou užitekost.

Výsledky kontroly dědičnosti jsou publikovány jako relativní plemenné hodnoty (RPH), včetně spolehlivosti jejich předpovědi. Pro stanovení relativní plemenné hodnoty je využívána standardizovaná směrodatná odchylka 10. Pokud neupravuje publikování plemenných hodnot samostatný předpis ČSCHMS, stanovuje základní podmínky pro publikování výsledků kontroly dědičnosti Rada PK.

8.2. Relativní plemenné hodnoty, které jsou publikovány

8.2.1. Růstová schopnost

- PePP RPH pro průběh porodu a hmotnost při narození v přímém efektu
- PeRu RPH pro růst v přímém efektu
- MePP RPH pro průběh porodu a hmotnost při narození v maternálním efektu
- MeRu RPH pro růst v maternálním efektu
- PrirT RPH pro přírůstek v testu na OPB
- PrirNar RPH pro přírůstek od narození

8.2.2. Lineární hodnocení

- TR RPH pro tělesný rámec
- KT RPH pro kapacitu těla
- OS RPH pro osvalení
- UT RPH pro užitkový typ

9. Rozsah zjišťování známých vad a zvláštností

Klub chovatelů francouzských plemen a ČSCHMS ve spolupráci s genetickou laboratoří uplatňuje taková opatření, která zajistí účinnou eliminaci genetických vad a zvláštností bez významnějšího snížení genetického zisku. Rozsah sledovaných vad a zvláštností bude rozšiřován podle potřeb v souvislosti se stupněm poznání. Přehled aktuálních genetických vad a zvláštností bude zveřejňován Radou PK.

10. Způsob vyhodnocování výsledků šlechtění plemene a kontrola realizace ŠP

Vyhodnocení realizace ŠP a porovnání dlouhodobého vývoje vyhodnocuje každoročně Rada PK ve spolupráci s ČSCHMS a navrhuje případná opatření. Výsledky zpracovává na základě dat z kontroly užitkovosti ČSCHMS. Zveřejňování je realizováno formou uzávěrky KUMP a je zveřejňováno v tištěné formě nebo ve formě umožňující dálkový přístup (na webových stránkách ČSCHMS), příp. jinou formou. ČSCHMS vypracovává souhrnnou roční zprávu o průběhu realizace ŠP.

11. Obecná ustanovení

Na tento ŠP navazuje Metodika popisu a hodnocení zevnějšku masných plemen skotu, Metodika kontroly užitkovosti skotu bez tržní produkce mléka, Metodika pro odchov a zkoušky vlastní užitkovosti býků masných plemen skotu a Certifikovaná metodika pro předpověď plemenných hodnot pro vyhodnocení vlastností polního testu u masných plemen skotu i Certifikovaná metodika pro spolehlivost předpovědi plemenných hodnot vlastností polního testu u masných plemen skotu. Sporné případy související s tímto ŠP řeší a rozhodnutí vydává Rada PK, jejíž práva a povinnosti vyplývají ze stanov ČSCHMS.

12. Přílohy

- Růstové parametry (standarty) výšky a hmotnosti
- Obrazová příloha (fotografie)
- Řád plemenné knihy
- Seznam schválených uznaných testačních zařízení (viz bod 6.1.)

v Praze dne 9. 12. 2019

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA ŠLECHTITELSKÉHO PROGRAMU

Gasconne

plemenný býk

kráva

jalovice

kráva

mladý skot

kráva s teletem

RŮSTOVÉ PARAMETRY GASCONNE

Standard výšky

býci ve věku od 6 do 20 měsíců

body	rozpětí	
	min.	max.
1		3,9
2	4,0	4,3
3	4,4	4,7
4	4,8	5,1
5	5,2	5,5
6	5,6	5,9
7	6,0	6,3
8	6,4	6,7
9	6,8	7,1
10	7,2	

Standard výšky - býci ve věku 21 až 50 měsíců

	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50 a víc
10	147	147	148	148	148	149	149	149	150	150	150	151	151	151	152	152	152	153	153	153	154	154	154	154	155	155	155	155	156	156
9	144	144	145	145	145	146	146	146	147	147	147	148	148	148	149	149	149	150	150	150	151	151	151	151	152	152	152	152	153	153
8	142	142	143	143	143	144	144	144	145	145	146	147	147	147	148	148	148	149	149	149	150	150	150	150	151	151	151	151	152	152
7	141	141	142	142	142	143	143	143	144	144	144	145	145	145	146	146	146	147	147	147	148	148	148	148	149	149	149	149	150	150
6	139	139	140	140	140	141	141	141	142	142	142	143	143	143	144	144	144	145	145	145	146	146	146	146	147	147	147	147	148	148
5	137	137	138	138	138	139	139	139	140	140	140	141	141	141	142	142	142	143	143	143	144	144	144	144	145	145	145	145	146	146
4	136	136	137	137	137	138	138	138	139	139	139	140	140	140	141	141	141	142	142	142	143	143	143	143	144	144	144	144	145	145
3	134	134	135	135	135	136	136	136	137	137	137	138	138	138	139	139	139	140	140	140	141	141	141	141	142	142	142	142	143	143
2	131	131	132	132	132	133	133	133	134	134	134	135	135	135	136	136	136	137	137	137	138	138	138	138	139	139	139	139	140	140

Standard výšky

jalovice ve věku od 6 do 20 měsíců

body	rozpětí	
	min.	max.
1		3,4
2	3,5	3,8
3	3,9	4,2
4	4,3	4,6
5	4,7	5
6	5,1	5,4
7	5,5	5,8
8	5,9	6,2
9	6,3	6,6
10	6,7	

Standard výšky - jalovice a krávy ve věku 21 až 40 měsíců

	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
10																				
	136	136	137	137	138	138	139	139	139	140	140	140	141	141	141	142	142	142	143	143
9																				
	133	133	134	134	135	135	136	136	136	137	137	137	138	138	138	139	139	139	140	140
8																				
	131	131	132	132	133	133	134	134	134	135	135	135	136	136	136	137	137	137	138	138
7																				
	130	130	131	131	132	132	133	133	133	134	134	134	135	135	135	136	136	136	137	137
6																				
	128	128	129	129	130	130	131	131	131	132	132	132	133	133	133	134	134	134	135	135
5																				
	126	126	127	127	128	128	129	129	129	130	130	130	131	131	131	132	132	132	133	133
4																				
	125	125	126	126	127	127	128	128	128	129	129	129	130	130	130	131	131	131	132	132
3																				
	123	123	124	124	125	125	126	126	126	127	127	127	128	128	128	129	129	129	130	130
2																				
	120	120	121	121	122	122	123	123	123	124	124	124	125	125	125	126	126	126	127	127

Standard výšky - jalovice a krávy ve věku 41 až 60 měsíců

	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60 a víc
10																				
	143	144	144	144	145	145	145	146	146	146	148	148	148	149	149	149	150	150	150	151
9																				
	140	141	141	141	142	142	142	143	143	143	145	145	145	146	146	146	147	147	147	148
8																				
	139	140	140	140	141	141	141	142	142	142	143	143	143	144	144	144	145	145	145	146
7																				
	137	138	138	138	139	139	139	140	140	140	141	141	141	142	142	142	143	143	143	144
6																				
	135	136	136	136	137	137	137	138	138	138	139	139	139	140	140	140	141	141	141	142
5																				
	133	134	134	134	135	135	135	136	136	136	137	137	137	138	138	138	139	139	139	140
4																				
	132	133	133	133	134	134	134	135	135	135	135	135	135	136	136	136	137	137	137	138
3																				
	130	131	131	131	132	132	132	133	133	133	133	133	133	134	134	134	135	135	135	136
2																				
	127	128	128	128	129	129	129	130	130	130	130	130	130	131	131	131	132	132	132	133

Standard hmotnosti - býci ve věku 6 až 28 měsíců

	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
10	309	339	369	399	435	465	495	525	561	591	621	651	685	712	736	760	787	808	826	844	866	881	893
9	289	319	349	379	413	443	473	503	537	567	597	627	658	685	709	733	759	780	798	816	835	850	862
8	275	305	335	365	398	428	458	488	521	551	581	611	640	667	691	715	739	760	778	796	814	829	841
7	262	292	322	352	384	414	444	474	505	535	565	595	623	650	674	698	720	741	759	777	794	809	821
6	251	281	311	341	371	401	431	461	491	521	551	581	608	635	659	683	704	725	743	761	776	791	803
5	240	270	300	330	358	388	418	448	477	507	537	567	593	620	644	668	688	709	727	745	758	773	785
4	227	257	287	317	345	375	405	435	462	492	522	552	577	604	628	652	670	691	709	727	739	754	766
3	213	243	273	303	329	359	389	419	445	475	505	535	558	585	609	633	649	670	688	706	717	732	744
2	193	223	253	283	307	337	367	397	421	451	481	511	531	558	582	606	621	642	660	678	686	701	713

Standard hmotnosti - býci ve věku 29 až 50 měsíců

	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50 a víc
10	905	920	929	937	944	956	962	967	971	976	980	985	989	994	998	1003	1007	1012	1016	1021	1024	1027
9	874	887	896	904	911	921	927	932	936	941	945	950	954	959	963	968	972	977	981	986	989	992
8	853	865	874	881	889	897	903	908	912	917	921	926	930	935	939	944	948	953	957	962	965	968
7	833	843	852	859	867	874	880	885	889	894	898	903	907	912	916	921	925	930	934	939	942	945
6	815	824	833	841	848	854	860	865	869	874	878	883	887	892	896	901	905	910	914	919	922	925
5	797	805	814	822	829	834	840	844	849	853	858	862	867	871	876	880	885	889	894	898	901	904
4	778	785	794	801	809	812	818	823	827	832	836	841	845	850	854	859	863	868	872	877	880	883
3	756	761	770	777	785	787	793	797	802	806	811	815	820	824	829	833	838	842	847	851	854	857
2	725	728	737	745	752	752	758	762	767	771	776	780	785	789	794	798	803	807	812	816	819	822

Standard hmotnosti - jalovice a krávy ve věku 6 až 33 měsíců

	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
10	274	298	321	342	368	386	402	424	437	449	461	472	490	500	511	520	529	538	547	562	570	577	585	592	600	607	615	622
9	257	281	303	324	348	366	382	402	415	427	439	450	465	476	487	496	505	514	523	536	543	551	558	566	573	581	588	596
8	245	269	291	312	334	352	369	387	400	412	424	435	449	460	470	479	488	497	506	518	525	533	540	548	555	563	570	578
7	233	257	280	301	321	339	356	372	386	398	409	421	433	444	454	463	472	481	490	501	508	516	523	531	538	546	553	561
6	223	247	270	291	310	328	345	360	373	385	397	408	419	430	441	450	459	468	477	486	493	501	508	516	523	531	538	546
5	213	237	259	280	299	317	333	347	360	372	384	396	405	416	427	436	445	454	463	470	478	485	493	500	508	515	523	530
4	202	226	249	270	286	304	321	333	347	359	371	382	390	401	412	421	430	439	448	454	462	469	477	484	492	499	507	514
3	189	213	236	257	272	290	307	317	331	343	355	366	373	384	394	403	412	421	430	435	443	450	458	465	473	480	488	495
2	172	196	218	239	252	270	287	296	309	321	333	344	349	360	370	379	388	397	406	409	416	424	431	439	446	454	461	469

Standard hmotnosti - jalovice a krávy ve věku 34 až 61 měsíců

	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61 a víc
10	636	644	651	659	665	671	677	683	695	701	707	712	716	721	725	730	734	739	750	754	759	763	768	772	775	778	781	784
9	608	615	623	630	636	642	648	654	664	670	676	681	685	690	694	699	703	708	717	721	726	730	735	739	742	745	748	751
8	588	596	603	611	617	623	629	635	643	649	655	660	664	669	673	678	682	687	694	699	703	708	712	717	720	723	726	729
7	569	577	584	592	598	604	610	616	623	629	635	640	644	649	653	658	662	667	672	677	681	686	690	695	698	701	704	707
6	553	561	568	576	582	588	594	600	606	612	618	622	627	631	636	640	645	649	654	658	663	667	672	676	679	682	685	688
5	537	544	552	559	565	571	577	583	588	594	600	604	609	613	618	622	627	631	635	639	644	648	653	657	660	663	666	669
4	519	526	534	541	547	553	559	565	569	575	581	585	590	594	599	603	608	612	614	619	623	628	632	637	640	643	646	649
3	498	506	513	521	527	533	539	545	547	553	559	563	568	572	577	581	586	590	590	595	599	604	608	613	616	619	622	625
2	470	477	485	492	498	504	510	516	516	522	528	532	537	541	546	550	555	559	558	562	567	571	576	580	583	586	589	592